

EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034

Remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Remisstid den 23 december 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat *EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034* till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Stockholms stads yttrande adresserar de förordningar som primärt bedöms ha relevans utifrån stadens befogenhet och verksamhetsområden: EU-fond under delad förvaltning, Europeiska regionala utvecklingsfonden (inklusive Interreg) och Sammanhållningsfonden, EU:s skolprogram, Europeiska Socialfonden samt unionsstöd för asyl, migration och integration.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till de föreslagna inriktningar som respektive programområde ska bemöta, men framför vikten av att etablera tydliga former för lokal och regional medverkan i den svenska partnerskapsplanen. Vidare betonar stadsledningskontoret att medel inom ramen för nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP) i hög grad behöver tillgängliggöras till svenska städer, som många gånger är de som först möter samhälleliga utmaningar, driver innovation och möjliggör genomförandet av EU:s politiska mål. Det är av vikt att prestationsbaserade resultat inte hämmar innovation, och att den administrativa bördan inte ökar, samt att medlemsstatens ansvar tydliggörs.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag välkomnar Europeiska kommissionens ambition att skapa en mer samlad, förenklad och resultatnriktad struktur för EU:s fonder. För Stockholms stad är EU-finansiering ett viktigt verktyg för utveckling, sammanhållning och den gröna omställningen. Men för att vi fullt ut ska kunna ta tillvara möjligheterna krävs ett tydligt lokalt och storstadsrelevant perspektiv.

Det är därför centralt att kommuner och regioner får reellt inflytande både i framtagande och genomförande av den svenska partnerskapsplanen. När planering och prioriteringar förskjuts mot nationell nivå måste våra erfarenheter och behov fortsatt väga tungt. De existerande strukturerna, som Strategiska partnerskapet Stockholm, visar hur lokal expertis och regional samverkan gör EU-medlen mer träffsäkra och effektiva. Dessa strukturer bör därför stärkas snarare än ersättas.

Jag vill också understryka vikten av att sammanhållningspolitiken ger tydligt utrymme för urbana investeringar. I storstäderna möter många av EU:s prioriterade utmaningar verkligheten först, inom klimat och energi, arbetsmarknad, innovation, integration och social hållbarhet. Den svenska partnerskapsplanen måste därför fortsätta ge möjlighet till investeringar inom klimatanpassning, bostäder, civil beredskap och kompetensförsörjning och säkerställa att den urbana öronmärkningen inte försvagas.

När finansiering nu föreslås kopplas till resultat måste modellen utformas så att risken inte överförs på projektägare. I en storstadsregion kan för snäva indikatorer hämma utvecklingskraften i behovsstyrda och innovativa projekt. Jag anser därför att resultatstyrning ska motivera och styra utan att begränsa.

Slutligen vill jag betona att nationell medfinansiering och ansvarsfördelning måste vara tydlig. Kommuner och regioner behöver stabila och förutsägbara villkor för att långsiktigt våga investera i utvecklingsprojekt. För Europeiska socialfonden (ESF) är det avgörande att fondens inriktning fortsätter spegla de sociala och arbetsmarknadsutmaningar som städer som Stockholm möter dagligen. För Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) är det lika viktigt att lokala insatser för mottagande och etablering fortsatt möjliggörs. En lägre stödnivå eller snäva prestationskrav riskerar annars att medlen blir otillgängliga för kommuner och att lokala behov inte får genomslag.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Stockholm den 11 december 2025

Karin Wanngård

Bilagor

1. Om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välbefinnande och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509, dnr KS 2025/1228-4.2
2. Om fastställande av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden 2028–2034 (COM/2025/560), dnr KS 2025/1228-1.11
3. Om ändring av förordning (EU) nr 1370/2013 vad gäller stödordningen för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter (EU:s skolprogram) (COM/2025/554), dnr KS 2025/1228-1.2
4. Om ändring av förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller programmet för frukt, grönsaker och mjölk i skolan (EU:s skolprogram), sektorsspecifika interventioner, inrättandet av en proteinsektor, krav på hampa, möjligheten till handelsnormer för ost, proteingrödor och kött, tillämpning av tilläggsimporttullar, regler om försörjning i nödsituationer och vid allvarliga kriser samt säkerheter (COM/2025/553), dnr KS 2025/1228-1.3
5. Om fastställande för perioden 2028–2034 av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma fiskeripolitiken, till europeiska världshavspakten och till unionens havs- och vattenbrukspolitik som en del av Nationella och regionala partnerskapsfonden som fastställs i förordning (EU) [NRP fonden] (COM/2025/559), dnr KS 2025/1228-1.4
6. Om inrättande av Europeiska fonden för regional utveckling inbegripet för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) och Sammanhållningsfonden som del av den fond som inrättats genom förordning (EU) [...] [förordningen om Nationella och regionala partnerskapsfonden] och om fastställande av villkor för genomförandet av unionsstöd till regional utveckling 2028–2034 (COM/2025/552), dnr KS 2025/1228-1.5
7. Om inrättande av Europeiska socialfonden som en del av den nationella och regionala partnerskapsplanen enligt förordning (EU) [NRP-förordningen] och om villkor för genomförandet av unionens stöd till sysselsättning av god kvalitet, kompetens och social inkludering under perioden 2028–2034 (COM/2025/558), dnr KS 2025/1228-1.7
8. Om inrättande av unionsstödet för asyl, migration och integration för perioden 2028–2034 (COM/2025/540), dnr KS 2025/1228-1.8
9. Om inrättande av unionsstödet för inre säkerhet för perioden 2028–2034 (COM/2025/542), dnr KS 2025/1228-1.9
10. Om inrättande av unionsstödet för Schengenområdet, för den europeiska integrerade gränsförvaltningen och för den gemensamma viseringspolitiken, för perioden 2028–2034 (COM/2025/541), dnr KS 2025/1228-1.10

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Den 16 juli 2025 antog Europeiska kommissionen ett förslag till flerårig budgetram för perioden 2028–2034. EU:s nästa långtidsbudget uppgår till 2 biljoner euro för sjuårsperioden och syftar till att stärka EU:s oberoende, konkurrenskraft och resiliens. Förslaget inkluderar inriktningen på Kommissionens förslag och de ändringar i utgifternas omfattning, sammansättning, inriktning och utformning som Kommissionen anser nödvändiga för att möta EU:s utmaningar. De exakta beloppen för EU:s totala långtidsbudget fastställs först efter förhandlingar mellan Europaparlamentet och rådet.

Stockholms stads yttrande adresserar följande förordningar:

1. Inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välstånd och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Förordning om inrättande av Europeiska fonden för regional utveckling inbegripet för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) och Sammanhållningsfonden som del av den fond som inrättats som anges i förordning om nationella och regionala partnerskapsplaner (NRP-förordningen) och om fastställande av villkor för genomförandet av unionens stöd till regional utveckling för åren 2028 till 2034.
3. Ändring av förordning (EU) 1370/2013 vad gäller stödordningen för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter (EU:s skolprogram) (COM/2025/554).
4. Förordning om inrättande av Europeiska socialfonden som en del av den nationella och regionala partnerskapsplanen enligt NRP-förordningen och om villkor för genomförandet av unionens stöd till sysselsättning av god kvalitet, kompetens och social inkludering under perioden 2028–2034.
5. Inrättande av unionsstödet för asyl, migration och integration för perioden 2028–2034 (COM/2025/540).

Ärendet avgränsas i att staden inte behandlar nedanstående förslag, då dessa inte direkt berör stadens befogenhet eller verksamhetsområden.

Avgränsning avser följande delar av remissen:

- Fastställande av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden 2028–2034 (COM/2025/560)
- Fastställande för perioden 2028–2034 av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma fiskeripolitiken, till europeiska världshavspakten och till unionens havs- och vattenbrukspolitik.
- Inrättande av unionsstödet för inre säkerhet för perioden 2028–2034 (COM/2025/542).

- Inrättande av unionsstödet för Schengenområdet, för den europeiska integrerade gränsförvaltningen och för den gemensamma viseringspolitiken, för perioden 2028–2034 (COM/2025/541).
- Ändring av förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller programmet för frukt, grönsaker och mjölk i skolan (EU:s skolprogram), sektorsspecifika interventioner, inrättandet av en proteinsektor, hampa, marknadsnormer, importtullar och krisberedskap¹.

1. Förordning med grundläggande bestämmelser för en övergripande EU-fond under delad förvaltning COM (2025) 565

Kommissionen har lagt fram ett förslag till en ny ramförordning som ska styra hur EU:s olika fonder och stöd används under perioden 2028–2034. Förordningen ersätter dagens system med flera separata fondramar och samlar dem i en gemensam struktur – Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och hav, välstånd och säkerhet.

Syftet är att förenkla reglerna och skapa ett mer samlat, flexibelt och resultatinriktat system för hur EU-medel planeras och används på nationell, regional och lokal nivå. Förordningen ska också bidra till bättre samordning mellan olika politikområden, stärka EU:s motståndskraft och minska den administrativa bördan för medlemsstater och stödmottagare.

En central förändring är att planeringen samlas i nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP). De sektorsspecifika fonderna som avses i denna förordning ska genomföras inom ramen för NRPP enligt ramförordningen, vilket i praktiken innebär att fonderna upphör i sin nuvarande form och ersätts av en gemensam planeringsmodell för hela fondfamiljen. Det innebär att ansvar och prioritering i högre grad koncentreras till den nationella nivån, medan regioner och kommuner fortsatt ska involveras enligt partnerskapsprincipen.

Innehåll och huvuddrag

Förordningen består av två huvuddelar:

Nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP) – en övergripande plan per medlemsstat som omfattar både investeringar och reformer. Planerna ska tas fram i dialog mellan stat, regioner, kommuner och andra berörda aktörer, men medlemsstaten ansvarar för den samlade prioriteringen och fördelningen av medel.

En EU-facilitet – avsedd dels för åtgärder som inte kan genomföras inom de nationella planerna, till exempel vid kriser, naturkatastrofer eller gemensamma satsningar med tydligt mervärde för unionen. Faciliteten kan bara användas efter att medlemsstat först prövat möjligheten att omfördela medel inom sin NRPP och

¹ Stöd till privat lagring, tullkvoter, producentorganisationer och säkerheter införlivas i förordning (EU) nr 1308/2013 införlivas i NRP-fonden, i likhet med förordning gällande EU-skolprogrammet (EU) nr 1370/2013 ovan, vilket ärendet behandlar.

använt sitt flexibilitetsbelopp. Faciliteten kommer även inrymma ett tekniskt stödinstrument för genomförandet av partnerskapsplanerna.

Det som i dagsläget går att utläsa om budgetvolymen och fördelning för de nationella och regionala partnerskapsplanerna är att Kommissionen föreslår en öronmärkning av 14 procent för sociala frågor och 43 procent för hållbar omställning i den totala budgeten. Det är dock ännu inte klargjort hur dessa områden ska definieras i planerna.

Genomförandet ska vara prestationsbaserat, vilket innebär att utbetalning sker först när fastställda milstolpar och mål uppnåtts. Varje medlemsstat får ett flexibilitetsbelopp på 25 procent av sin budgetram som kan användas vid halvtidsöversyn eller oförutsedda händelser. Detta belopp ger ökat nationellt handlingsutrymme, men kan också skapa osäkerhet för stödmottagare om kriterierna för omfördelning inte tydliggörs.

Förordningen fastställer enhetliga regler för revision, rapportering och kontroll, inklusive ett system med single audit och årliga försäkringar om skydd av EU:s finansiella intressen. Den inför också gemensamma digitala system för uppföljning och öppna data, vilket ska göra det lättare att följa resultat på alla nivåer.

Förändringar jämfört med nuvarande system

Partnerskapsprincipen

Partnerskapsprincipen innebär att regionala och lokala aktörer, myndigheter, arbetsmarknadens parter och civilsamhällets organisationer ska involveras i planering och genomförande. Principen har länge varit en grundläggande del av EU:s sammanhållningsfonder, såsom den regionala utvecklingsfonden och socialfonden. Hittills har den tillämpats genom separata partnerskap kopplade till varje fond, där regionerna haft en tydlig roll i att i dialog med kommunerna utforma prioriteringar, besluta om programinnehåll och delta i övervakningskommittéer.

I det nya systemet samlas planeringen i en gemensam nationell och regional partnerskapsplan (NRPP) som omfattar EU:s fonder under delad förvaltning, vilket innefattar regionala, sociala, jordbruks- och inrikesfonderna. Det betyder att partnerskapet flyttas upp en nivå – från att ha varit kopplat till specifika fonder och program till att bli en del av den nationella planeringsprocessen. Regeringen får därmed ett större ansvar för helheten, medan kommuner och regioner ska delta som samråds- och dialogpartner i planeringen, i linje med EU:s uppförandekod för partnerskap (240/2014). Hur och när detta ska ske är upp till varje medlemsstat att bedöma och utforma. I enlighet med den nuvarande processen om årliga landspecifika rekommendationer, kommer Kommissionen även att ge rekommendationer till medlemsstaterna om implementeringen av EU:s gemensamma politik.

Partnerskapet ska omfatta hela genomförandecykeln från planering till uppföljning och utvärdering samt inkludera ekonomiska och sociala parter, civilsamhälle,

universitet och forskningsaktörer enligt artikel 21 och 22². Syftet är att skapa en samlad och strategisk dialog mellan nivåer, men modellen innebär samtidigt att det direkta inflytandet över programutformning minskar för regionala och lokala aktörer.

Den 10 november 2025 kommunicerade Kommissionen tillägg i artikel 21, där det tydligare framgår att regionala och lokala parter ska involveras i förberedande, genomförande och uppföljning av NRPP. Även artikel 22 föreslås tydliggöra hur lokala och regionala aktörers perspektiv ska mätas tillvara genom en tydlig redovisning av urvalsprocess, dialog och resultat av denna.

Prestationsbaserad modell

En av de största förändringarna i ramförordningen är att finansieringen kopplas direkt till resultat, till skillnad från ersättning löpande för redovisade kostnader. Den nya prestationsbaserade modellen innebär att utbetalningar från EU sker först när medlemsstaten kan visa att överenskomna mål och milstolpar har uppnåtts och styrkts, utifrån unionssatta planer.

Varje land anger i sin partnerskapsplan vilka resultat som ska nås, och Kommissionen prövar sedan måluppfyllelsen innan planen godkänns och inför att utbetalning sker. Om målen inte uppfylls fullt ut kan utbetalningen skjutas upp eller minskas. Medlemsstaterna behöver också varje år redovisa hur medlen har använts och hur kontroll och revision har genomförts. Resultaten ska därutöver vara långsiktiga, kopplas an till gemensamma europeiska principer³ och bestå i minst fem år efter att stödet avslutats.

Modellen är inspirerad av EU:s återhämtningsfacilitet (RRF) och ska minska detaljstyrningen från Bryssel, samtidigt som ansvaret för resultat flyttas närmare den nationella nivån. Ansvaret för översyn flyttas närmare Kommissionen.

För stödmottagare, inklusive kommuner, innebär detta ökade krav på tydlig målstyrning, datainsamling och uppföljning av projektens resultat. Modellen kan skapa större förutsägbarhet för genomförande, men också högre krav på systematik och riskhantering.

Delfinansiering

I Kommissionens förslag till ny ramförordning för de nationella och regionala partnerskapsplanerna föreslås en harmonisering av finansieringsreglerna mellan de fonder som idag utgör bland annat Europeiska socialfonden (ESF), Europeiska

² Europeiska kommissionen, Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the European Fund for economic, social and territorial cohesion, agriculture and rural, fisheries and maritime, prosperity and security for the period 2028–2034 and amending Regulation (EU) 2023/955 and Regulation (EU, Euratom) 2024/2509, COM(2025) 565 final, artiklarna 21–22, s. 53–57

³ Förordningen pekar särskilt ut kriterier för att inte orsaka betydande skada (DNSH), EU:s fördrag om jämställdhet, det europeiska fördragen om europeiska rättigheter, EU:s regler för god ekonomisk förvaltning och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

regionala utvecklingsfonden (ERUF) och den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP). Enligt artikel 20 i förslaget införs fasta nivåer för nationell delfinansiering: minst 15 procent för mindre utvecklade regioner, 40 procent för övergångsregioner och 60 procent för mer utvecklade regioner. Sverige omfattas därmed av den högsta nivån. Kravet gäller på programnivå, vilket innebär att den svenska staten ansvarar för att den nationella finansieringen sammantaget uppgår till minst 60 procent. Det är dock upp till regeringen att avgöra hur denna delfinansiering organiseras och hur stor andel som förväntas av enskilda projektägare.

Till skillnad från nuvarande programperiod (2021–2027) försvinner möjligheten att inom Europeiska socialfonden (ESF) genomföra projekt med 100 procent EU-stöd. Undantag från kravet på nationell delfinansiering föreslås endast i särskilda krissituationer enligt artikel 34 samt för vissa jordbruksrelaterade åtgärder inom den gemensamma jordbrukspolitiken (artikel 35 a–c och g).

Tidsramar

Enligt artikel 15 i förordningen ska outnyttjade medel som inte har begärts av medlemsstaten inom två år dras tillbaka (den så kallade N+2-regeln). Regeln gäller den nationella nivån och syftar till att påskynda genomförandet och motverka att medel blir liggande på grund av sena programstarter eller administrativa förseningar. Även om ansvaret ligger på staten kan kortare tidsramar påverka projektägare, eftersom det ställer krav på snabbare takt i att utlysa medel, ge beslut och på rapportering i hela kedjan från programnivå till enskilda projekt.

Relevans för Stockholms stad

Förordningen innebär en strukturell förändring av hur EU-medel planeras och fördelas i Sverige, vilket i sin tur påverkar kommuners möjligheter att delta i projekt och påverka utlysningar. Förordningen har därmed direkt betydelse för kommuner och regioner, eftersom partnerskapsprincipen fastställer att lokala aktörer ska delta i hela genomförandecykeln – från planering till uppföljning.

För Stockholms stad kan förordningen få betydelse på flera sätt:

- Staden är en potentiell stödmottagare inom flera delar av den svenska partnerskapsplanen, särskilt inom områden som innovation, energiomställning och social inkludering.
- Den prestationsbaserade modellen kan innebära ökade krav på tydlig målstyrning, indikatorer och uppföljning i projekt där staden medverkar beroende på planens implementering.
- Behov av tydlighet kring hur staten avser att uppfylla kravet på 60 procent nationell delfinansiering och hur detta påverkar förväntningarna på kommuner och andra lokala aktörer

Hur tydliga Kommissionens anvisningar och därmed Sverige organiserar partnerskapsprocessen blir avgörande för hur väl kommunala och storstadsrelevanta prioriteringar tas tillvara.

Förordning avseende Europeiska regionala utvecklingsfonden (inklusive Interreg) och Sammanhållningsfonden (COM (2025) 552 final)

2. Förordning avseende Europeiska regionala utvecklingsfonden (inklusive Interreg) och Sammanhållningsfonden (COM (2025) 552 final)

Europeiska kommissionen har lagt fram ett förslag till förordning för ERUF, Sammanhållningsfonden och Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) för perioden 2028–2034. Förordningen kompletterar den övergripande ramförordningen för EU-fonder under delad förvaltning (COM (2025) 565 final) och anger de sektorsspecifika bestämmelserna för sammanhållningspolitiken.

Syftet med förslaget är att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen inom unionen genom att minska regionala skillnader, öka konkurrenskraft och innovationsförmåga samt stödja omställning i regioner med strukturella utmaningar. Förordningen reglerar också hur gränsöverskridande och interregionalt samarbete inom Interreg ska genomföras.

Innehåll och huvuddrag

De sektorsspecifika fonderna som avses i denna förordning ska genomföras inom ramen för medlemsstaternas nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP) enligt ramförordningen, vilket i praktiken innebär att fonderna upphör i sin nuvarande form. Genomförandet ska vara prestationsbaserat, vilket innebär att utbetalningar sker först när fastställda mål, milstolpar och resultat uppnåtts.

Den nuvarande programstrukturen med separata operativa program ersätts av en gemensam planeringsmodell för hela fondfamiljen. Det innebär att ansvar och prioritering i högre grad koncentreras till den nationella nivån, medan regioner och kommuner fortsatt ska involveras enligt partnerskapsprincipen.

Utvidgat tillämpningsområde för ERUF

Förordningen utvidgar ramen för vad som kan finansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Sammanhållningsfonden. Enligt artikel 4 och 5 får ERUF stödja ett bredare spektrum av investeringar än tidigare, inte enbart inom innovation, energi, klimat, näringsliv och infrastruktur, utan även utifrån bestämmelse av medlemsstaterna, inom områden som:

- bostäder till överkomliga priser,
- klimatanpassning och resiliens,
- civil beredskap och försvarskapacitet,
- åtgärder kopplade till integrerad stadsutveckling.

Kommissionen betonar i artikel 3 samt i skälen till förordningen att fonderna ska stärka Europas strategiska kapacitet och motståndskraft – särskilt genom innovation, säkerhetsrelaterad infrastruktur och digital omställning.

Enligt artikel 5 ska medlemsstaterna stödja integrerade urbana utvecklingsstrategier som främjar hållbar utveckling och tar hänsyn till miljö-, energi-, klimat-, demografiska och sociala utmaningar. Sådana strategier ska bidra till en rättvis omställning mot en klimatneutral och resilient ekonomi samt stärka sambanden mellan stad och land.

Bestämmelsen indikerar att även demografiska frågor i urbana områden kan omfattas av integrerade stadsutvecklingsinsatser. För Stockholms del kan detta innebära ett potentiellt utrymme för framtida satsningar som rör bostäder, välfärdsinfrastruktur och social resiliens inom ramen för ERUF.

Däremot är ERUF:s så kallade Sammanhållningsfond, i enlighet med artikel 6 i samma förordning och artikel 177 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), endast tillämplig för medlemsstater vars bruttonationalinkomst per capita understiger 90 procent av EU-genomsnittet. Sverige omfattas därmed, varken nu eller framöver, inte av Sammanhållningsfonden.

Interreg och territoriellt samarbete

Interreg är EU:s program för gränsöverskridande och regionalt samarbete. Genom Interreg kan regioner, kommuner och organisationer i olika länder samarbeta kring gemensamma utmaningar, till exempel klimat, transporter, innovation eller kompetensförsörjning. Interreg finansieras genom medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), men används endast för projekt som genomförs i samverkan mellan flera länder, snarare än inom ett enskilt nationellt program. Interreg föreslås ligga separat från de nationella och regionala partnerskapsplanerna.

Förordningsförslaget (artiklarna 20–28) behåller de fyra nuvarande samarbetsformerna:

- gränsregionalt samarbete mellan angränsande regioner,
- transnationellt samarbete i större geografiska områden,
- interregionalt samarbete för erfarenhetsutbyte i hela EU, samt
- samarbete mellan EU:s yttersta randområden.

Enligt förslaget ska dessa program samlas i en gemensam Interreg-plan på EU-nivå, som tas fram av Kommissionen i samarbete med medlemsstaterna. Planen ska innehålla:

- en övergripande strategi för territoriellt samarbete i hela EU,
- indelning av samarbetsområden,
- fördelning av ERUF-medel mellan programmen,

- samt gemensamma regler för förvaltning, uppföljning och rapportering.

Syftet, enligt artikel 21, är att säkerställa att det gränsöverskridande samarbetet förblir en genuint europeisk uppgift och inte styrs enbart av nationella prioriteringar. För svenska aktörer innebär detta främst en organisatorisk förändring på EU-nivå, medan möjligheterna att delta i Interreg-projekt i praktiken ser ut att förbli oförändrade.

Finansiell omfattning

För perioden 2028–2034 föreslår Europeiska kommissionen att Interreg-programmen fortsatt ska utgöra en central del av EU:s sammanhållningspolitik. Den totala budgetramen för Interreg förväntas ligga på en liknande nivå som under innevarande period, med en viss ökning i reala termer.

De exakta beloppen för EU:s totala långtidsbudget, inklusive ERUF och Sammanhållningsfonden, fastställs först efter förhandlingar mellan Europaparlamentet och rådet. Förordningsförslaget anger dock att delfinansieringsnivåerna i stort ska följa nuvarande ordning med en högre andel EU-stöd i mindre utvecklade regioner och lägre andel i mer utvecklade regioner, samt krav på nationell delfinansiering för Interreg-projekt.

Förändringar jämfört med nuvarande system

Förslaget innebär flera förändringar i hur sammanhållningspolitiken planeras, genomförs och följs upp:

- *Gemensam planeringsstruktur:* Den nuvarande programmodellen med separata operativa program ersätts av en gemensam planeringsram inom medlemsstaternas NRPP.
- *Bredare tillämpningsområde för ERUF:* Fonden får möjlighet att stödja fler typer av investeringar, bland annat inom bostäder, beredskap, klimatanpassning och integrerad stadsutveckling.
- *Interreg samlas i en EU-gemensam plan:* Ett nytt styrdokument på EU-nivå införs för Interreg-programmen, vilket är tänkt att stärka den övergripande samordningen av gränsöverskridande samarbete.
- *Resultatbaserad genomförandemodell:* Utbetalning av medel kopplas till uppnådda mål och indikatorer, i stället för till redovisade kostnader.
- *Fördjupad nationell samordning:* Partnerskapsprincipen ligger fast, men planering, prioritering och medelsfördelning koncentreras tydligare till den nationella nivån.

Relevans för Stockholms stad

Förordningen har direkt betydelse för kommuner och regioner, eftersom ERUF är ett centralt verktyg för investeringar i innovation, energiomställning, infrastruktur och hållbar stadsutveckling.

För Sverige innebär förslaget att finansieringen ska samlas inom ramen för NRPP, vilket kräver samordning mellan nationella, regionala och lokala prioriteringar. Den

nationella nivån får ett tydligare ansvar för inriktning och prioritering, men kommuner och regioner ska utefter medlemsstatens bedömning fortsatt involveras i planeringen enligt partnerskapsprincipen.

För Stockholms stad kan förordningen få betydelse genom:

- fortsatta möjligheter till stöd inom innovation, energiomställning, näringslivsutveckling och klimatanpassning,
- nya potentiella finansieringsområden såsom bostäder till överkomliga priser, beredskap och social resiliens,
- behov av att tydligt lyfta urbana och storstadsrelevanta prioriteringar i den nationella dialogen och framtagandet av den svenska partnerskapsplanen,
- potentiella ökade krav på uppföljning, indikatorer och datarapportering i projekt.

För Stockholmsregionen, som klassas som mer utvecklad region, föreslås den nationella delfinansieringsnivån, likt nuvarande programperiod, ligga kvar på 60 procent.

Interreg-programmen är fortsatt relevanta, särskilt inom Östersjöområdet och andra transnationella samarbeten. Genom Interreg kan Stockholms stad delta i gemensamma projekt med europeiska städer och regioner inom områden som innovation, klimatneutralitet, cirkulär ekonomi och resiliens.

3. Ändring av förordning vad gäller stödordningen för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter (EU:s skolprogram) (COM/2025/554)

Förslagets titel och syfte

Det nuvarande skolprogrammet, som regleras i förordning (EU) nr 1308/2013 och rådets förordning (EU) nr 1370/2013 som fastställt unionsstödet till programmet, föreslås upphöra. Det ersätts av ett nytt system där finansiering sker via NRPP och den nya NRP-fonden.

Förslaget syftar till att reformera EU:s skolprogram för frukt, grönsaker och mjölk, genom att anpassa det till den nya strukturen för den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) och den fleråriga budgetramen (MFF). Målet är att stärka programmets effektivitet och samstämmighet med övriga CAP-instrument samt öka resultatstyrningen. Syftet är en mer samordnad, flexibel och resultatenriktad genomförandemodell för att uppnå målen i CAP, särskilt gällande barn och ungas konsumtion av hälsosamma livsmedel och förståelse för hållbar livsmedelsproduktion.

Innehåll och huvuddrag

Förslaget innebär att EU:s skolprogram inordnas inom ramen för NRPP, och att finansiering ska ske genom NRP-fonden istället för genom särskilda budgetposter. De

finansiella anslagen till medlemsstaterna föreslås regleras i NRP-förordningen. och kraven för skolprogrammet föreslås regleras i förordning (EU) nr 1308/2013.

Krav införs på att medlemsstaterna ska redovisa hur programmet bidrar till CAP:s mål och till barns hälsa, utbildning och medvetenhet om hållbar livsmedelsproduktion. Fokus flyttas från fasta belopp till resultatbaserad styrning utifrån indikatorer för att öka samstämmighet med andra EU-instrument, t.ex. skolmåltidsprogram, livsmedelssäkerhet och klimatsatser.

En förstärkt partnerskapsprincip ska tillämpas och flexibilitet införs för att anpassa stödnivåer efter nationella och regionala behov.

Relevans för Stockholms stad

Sverige kommer fortsatt kunna erhålla EU-medel för servering av frukt, grönsaker och mjölk i skolor och förskolor, men finansieringen kommer att kanaliseras via NRPP. Tillgång till medel och villkor för att delta i skolprogrammet kan därmed komma att förändras beroende på hur Sverige utformar NRPP.

Stockholms stad erhåller stöd från EU:s skolprogram för inköp av mjölk till stadens skolor och förskolor, därmed kan förordningen få påverkan på stadens möjlighet och förutsättningar att erhålla medel från och med år 2028.

4. Förordning om inrättande av Europeiska socialfonden som en del av den nationella och regionala partnerskapsplanen och om villkor för genomförandet av unionens stöd till sysselsättning av god kvalitet, kompetens och social inkludering under perioden 2028–2034.

Förslagets titel och syfte

Europeiska socialfonden (ESF) förslås genomföras inom ramen för nationella och regionala partnerskapsplaner, som en av åtta sektorsspecifika regelverk, men behålla sin egen rättsliga grund enligt artikel 162 i EUF-fördraget. Förslaget innebär därmed att ESF upphör att existera i sin nuvarande form.

Förslaget anger ESF som EU:s viktigaste instrument för att främja och stärka social sammanhållning i Europas samhällen. ESF är även unionens huvudsakliga instrument för att uppnå målen inom sysselsättnings- och socialpolitiken. Förslaget betonar betydelsen av en effektiv politik som bygger på den europeiska pelaren för sociala rättigheter för att forma ett konkurrenskraftigt Europa.

Bland de generella målen ska ESF framför allt bidra till målet om stöd som rör kvalitativ sysselsättning, utbildning och kompetens samt social inkludering, liksom en socialt rättvis övergång till klimatneutralitet, och målet om att skydda och stärka demokratin i unionen.

Genom den föreslagna strukturen ska medlemsstaterna ges ökad flexibilitet att hantera sina specifika sociala och ekonomiska utmaningar samt kombinera investeringar och reformer inom ramen för NRPP.

Innehåll och huvuddrag

ESF ska bidra till medlemsstaternas insatser för politiska åtgärder och prioriteringar som syftar till att skapa full sysselsättning, förbättra kvaliteten och produktiviteten i arbetet, öka den geografiska och yrkesmässiga rörligheten för arbetstagare inom unionen, förbättra utbildningssystemen och främja rättvisa mellan generationer, social inkludering och hälsa i enlighet med unionsgemensamma beslutade mål.

ESF ska stödja insatser inom:

- sysselsättning, utbildning och kompetensförsörjning,
- social inkludering och bekämpning av fattigdom,
- hälso- och sjukvård samt långvarig omsorg,
- demokratisk delaktighet och social dialog.

Särskild tonvikt läggs vid:

- ungdomsarbetslöshet och stöd till unga som varken arbetar eller studerar (NEETs),
- genomförandet av den europeiska barngarantin⁴,
- investeringar i kompetens kopplat till den gröna och digitala omställningen,
- jämställdhet, tillgänglighet och inkludering för personer med funktionsnedsättning.

Därtill kommer ESF specifikt att bidra till genomförandet av kompetensgarantin i linje med kompetensunionen. ESF kommer dessutom att stödja upprätthållandet och vidareutvecklingen av öppna, rättighetsbaserade, demokratiska, jämlika och inkluderande samhällen som bygger på rättsstaten och på social dialog. För att främja integrerade strategier uppmuntras dessutom investeringar från fonderna i både infrastruktur och människor.

De olika socioekonomiska utmaningarna är av varierande karaktär och allvarlighetsgrad i medlemsstaterna och regioner, vilket innebär att det krävs en mer flexibel strategi när det gäller programplaneringen.

Styrning och struktur

ESF bygger på subsidiaritetsprincipen. Genom delad förvaltning delegerar Kommissionen strategiska program- och genomförandeuppgifter till EU:s medlemsstater och regioner. Subsidiaritetsprincipen begränsar EU:s åtgärder till vad som är nödvändigt för att målen ska uppnås. Delad förvaltning syftar till att säkerställa att beslut fattas så nära medborgarna som möjligt och att åtgärder på EU-nivå är motiverade mot bakgrund av möjligheter och specifika förhållanden på nationell, regional eller lokal nivå. Enligt Kommissionen ökar den delade

⁴ EU:s strategi för barnets rättigheter och den europeiska barngarantin ska ge alla barn ett bättre skydd, hjälpa dem att utnyttja sina rättigheter och se till att EU har barnen i fokus i alla sina beslut. [EU:s strategi för barnets rättigheter och den europeiska barngarantin - Europeiska kommissionen](#)

förvaltningen ägarskapet för EU:s mål, eftersom medlemsstaterna och Kommissionen delar beslutsbefogenhet och ansvar.

Av föreslagen fördelningsnyckel (Annex 1)⁵ framgår att personer som riskerar fattigdom och social exkludering på landsbygden identifieras som målgrupp och därmed inte inkluderar målgrupper som bor i städer. Det är av yttersta vikt att fördelningsnyckeln omformuleras så att den tydligt omfattar utmaningar avseende fattigdom och socialt utanförskap i samtliga geografier.

ESF är en av de fonder med nationellt förhandsfördelade medel som grupperas under NRPP. Det är därför nödvändigt att klargöra tillämpningsområdet för ESF stöd i förhållande till de mål som anges i NRP-förordningen och fastställa särskilda bestämmelser om genomförandet av ESF. Fastställande av en minimiandel och minimibelopp för ESF kommer att säkerställa att EU-prioriteringar återspeglas i den investeringsvolym som direkt riktar sig till EU-medborgare. Nuvarande förslag är öronmärkning av 14 procent till sociala frågor. Det är dock ännu inte klargjort hur sociala frågor definieras i planerna. Som en följd av det särskilda behovet att stödja barn som lever i fattigdom bör medlemsstaterna även avsätta medel från ESF för åtgärder inom ramen för barngarantin.

Kommissionens förslag innehåller ingen specifik angivelse om utgifterna för ESF för perioden 2028–2034 utan posten redovisas enbart på de totala summorna som anges i NRPP. Det är därför inte möjligt att göra några jämförelser mellan perioderna.

Relevans för Stockholms stad

Ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av åtgärder som stöds av NRPP inklusive ESF, är beroende av god förvaltning och partnerskap mellan alla aktörer på relevanta territoriella nivåer. Den nya strukturen med partnerskapsplaner innebär behov av stärkt formaliserad samordning mellan statliga, regionala och kommunala nivåer för att säkerställa att lokala behov identifieras och inkluderas i planeringen.

Mot bakgrund av en ökad geostrategisk osäkerhet och en ökad frekvens av extrema väderhändelser är det dessutom mycket viktigt att vara förberedd på det oväntade och möjliggöra flexibilitet i utformning av programmering av ESF, då det är städer som i mycket är de första som möter händelser av samhällsomvälvande karaktär.

Genom den resultatfokuserade uppföljningen som föreslås inom NRP-fonderna, kommer en förändrad struktur inom ESF att innebära fokus på mätbara resultat och indikatorer vid uppföljning av finansiering.

Inom programperioden 2014 – 2020 erhöll Stockholms stad finansiering från ESF för 21 projekt, med finansiering totalt sett till 271 miljoner kr. Inom ramen för nuvarande programperiod 2021 – 2027, har staden fram till november 2025 beviljats över 162

⁵ “population at risk of poverty or social exclusion (AROPE) living in rural areas” (2024) https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:0d5ded06-639d-11f0-bf4e01aa75ed71a1.0001.02/DOC_2&format=PDF

miljoner kr. Medel från ESF möjliggör en bredd av utvecklingsarbete, från förstudier med finansiering på ca 1 miljon per projekt, till strategiskt viktiga kompetensutvecklingsprojekt med finansiering på 37 miljoner kr per projekt.

ESF är därmed det enskilt största instrumentet för EU-finansiering för Stockholms stad. ESF bedöms därför även fortsatt vara det mest centrala instrumentet för Stockholms stad i arbetet med social hållbarhet, arbetsmarknadsintegration och kompetensutveckling.

Att säkerställa lokal påverkan, dialog och förankring i fortsatt utformning av ESF är av största vikt. Under 2025 genomfördes förändringar inom den nationella hanteringen av ESF, då strukturfondspartnerskapen ersattes med strategiskt orienterade partnerskap. Den 1 november 2025 inrättades Strategiska partnerskapet Stockholm, vars huvuduppgift är att samverka med Tillväxtverket och Svenska ESF-rådet i arbetet med, och inriktningen för, årliga utlysningsplaner och utlysningar av fondmedel (ERUF och ESF). Beslut om tilldelning av medel fattas av respektive ansvarig myndighet. Det nya partnerskapet har samma sammansättning som strukturfondspartnerskapet med ledamöter och ersättare från: Region Stockholm, Stockholms stad, länets kommuner, arbetsmarknadens organisationer, statliga myndigheter, akademi, näringsliv och civilsamhälle. Det finns därmed existerande strukturer för att möjliggöra dialog, lokal expertis och påverkan till förvaltande myndigheter.

5. Inrättande av unionsstödet för asyl, migration och integration för perioden 2028–2034 (COM/2025/540)

Förslagets titel och syfte

Som en del av EU:s fleråriga budgetram för perioden 2028–2034 presenterade Kommissionen ett förslag till förordning om inrättande av unionsstödet till asyl, migration och integration. Det övergripande syftet med förslaget är att bidra till en effektivare hantering av migrationsströmmarna inom EU i enlighet med EU:s gemensamma asyl- och migrationspolitik och att stödja genomförandet av migrations- och asylpakten, som ska tillämpas från sommaren 2026.

Unionsstödet till asyl, migration och integration föreslås reglera EU-finansieringen inom de områden som i nuvarande fleråriga budgetram omfattas av asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). Stödet ska förstärka och utveckla det gemensamma europeiska asylsystemet, stödja laglig migration och integration av tredjelandsmedborgare, samt motverka irreguljär migration och främja återvändande. Unionsstödet föreslås även reglera EU-finansiering i enlighet med migrations- och asylpakten.

Unionsstödet ersätter nuvarande Asyl-, migrations- och integrationsfond (AMIF) och finansiering ska ske inom ramen för NRP-fonden. Förslaget ämnar ge ökad samordning, långsiktighet och resultatfokus inom EU:s migrationspolitik, samt att anpassa finansieringen till den nya styrningsmodellen med NRPP.

Innehåll och huvuddrag

Unionsstödet ska genomföras genom NRPP, i enlighet med samma horisontella regler som gäller för övriga EU-fonder inom sammanhållnings-, jordbruks- och fiskeripolitiken. Förslaget innebär en övergång från ett kostnadsbaserat till ett resultatbaserat genomförandesystem. Detta innebär att medlemsstaterna får utbetalningar först när uppsatta milstolpar och mål har uppnåtts, till exempel genom genomförda investeringar, reformer eller resultat inom asyl- och integrationsområdet. Medlemsstaterna kan utse en eller flera förvaltande myndigheter för genomförandet av olika delar av planen. Om flera myndigheter används krävs en samordnande förvaltande myndighet.

En särskild EU-facilitet ska inrättas för särskilda åtgärder och tekniskt stöd, direkt hanterad av Kommissionen. Eftersom utmaningarna på migrations- och asylområdet ständigt förändras finns det också ett behov av att kunna reagera på akuta behov och förändringar i politiken och unionens prioriteringar och att rikta in finansieringen på åtgärder där unionens insats ger stort mervärde.

Utgifterna för unionsstödet till asyl, migration och integration exkluderat EU-faciliteten för kommande budgetperiod, 2028–2034, föreslås uppgå till 11 975 miljoner euro i löpande priser. Kommissionens förslag till unionsstödet till asyl, migration och integration motsvarar cirka 0,6 procent av den föreslagna totala budgetramen inklusive specialinstrument för 2028–2034.

Föreslagen fördelningsnyckel kan innebära en total minskning av tilldelade medel till Sverige, baserad på minskat mottagande av asylsökande och skyddsbehövande⁶.

Möjligheten till finansiering från unionsstödet för insatser i Sverige ligger i det nuvarande förslaget på 40–60 procent jämfört med 75–100 procent i dagens regelverk. Möjligheter till utökad finansieringsgrad inom prioriterade sakområden föreslås tas bort. Medlen för tekniskt stöd, som används till förvaltningskostnader, halveras till 3 procent av utbetalade medel jämfört med dagens 6 procent.

Relevans för Stockholms stad

För Sverige innebär förslaget en potentiell minskning av den tillgängliga EU-finansieringen för insatser inom asyl, migration och integration, främst till följd av lägre EU-finansiering och mindre utrymme för tekniskt stöd. En tydlig nationell samordning behövs även för att säkerställa möjlighet till information och dialog kring möjlighet att söka medel från unionsstödet.

Stockholms stad har genom Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) bedrivit flertalet projekt för att utveckla metoder för att främja integration och inkludering i samhället, och bedömer det som ett viktigt instrument för att utveckla

⁶ “total asylum applicants, positive decisions, protection and returns (Eurostat, average” (2022-2023-2024) https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:0d5ded06-639d-11f0-bf4e-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_2&format=PDF

och främja ett mottagande inom ett område med lite förutsägbarhet och snabba förändringar.

Förslaget innebär lägre EU-finansiering, vilket ökar de nationella och lokala kraven på egen del- och medfinansiering. Minskade administrativa medel kan påverka aktörers förmåga att hantera EU-projekt.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag med anledning av Europeiska kommissionens fem lagstiftningsförslag för EU:s fonder under delad förvaltning för perioden 2028–2034 redovisas nedan. Varje delavsnitt behandlar respektive förordning separat. Bedömningarna grundas på stadens budgetmål och vision om en klimatpositiv, sammanhållen och växande stad, samt på erfarenheter från genomförandet av EU-finansierade projekt under nuvarande programperioder.

1. Förordning med grundläggande bestämmelser för en övergripande EU-fond under delad förvaltning (COM (2025) 565)

Stadsledningskontoret välkomnar förslagets ambition att skapa en mer samlad, förenklad och resultatinriktad struktur för EU:s fonder under delad förvaltning, men vill samtidigt framhålla följande synpunkter utifrån stadens roll som potentiell stödmottagare och samverkansaktör;

- Det finns idag oklarheter om fördelning av medel från Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och hav, välbefinnande och säkerhet, då en sammanslagning av politikområden kan innebära att de områden som städer adresserar får en minskad del av total budget.
- Budgeten behöver fortsatt kopplas till EU gemensamma mål och frågor, vilket inkluderar prioriterade områden så som hållbar omställning, naturrestaurering, innovationsinsatser och kompetenshöjande insatser för arbetsmarknaden.
- Det behöver finnas en tydlig öronmärkning för sociala frågor samt hållbarhetsarbete.
- Det behöver finnas en tydlig definition av vad för sociala frågor samt hållbarhetsarbete innebär, som speglar olika aktörers insatser och befogenheter inom området.

Partnerskap och flernivåstyrning

Den nya modellen med nationella och regionala partnerskapsplaner innebär att planering och prioriteringar i högre grad koncentreras till den nationella nivån. För att säkerställa att urbana och storstadsrelevanta perspektiv beaktas behöver den svenska partnerskapsplanen innehålla tydliga former för lokal och regional medverkan, exempelvis genom obligatoriska regionala kapitel, dialogforum eller gemensamma styr- och samrådsstrukturer.

Den 1 november 2025 inrättades Strategiska partnerskapet Stockholm, vars huvuduppgift är att samverka med Tillväxtverket och Svenska ESF-rådet i arbetet med och inriktningen för årliga utlysningsplaner och utlysningar av fondmedel (ERUF och ESF). Partnerskapet består av ledamöter och ersättare från regionen, länets kommuner, arbetsmarknadens organisationer, statliga myndigheter, akademi, näringsliv och civilsamhälle. Det finns därmed existerande fungerande strukturer för att möjliggöra dialog, lokal expertis och förankring för inriktning och hantering av EU-medel.

Stadsledningskontoret välkomnar det förtydligande som Kommissionen kommunicerat den 10 november 2025, genom tillägg i artikel 21 och 22, där det lokala och regionala deltagandet i framtagandet och genomförandet av NRPP kravställs.

Tidsramar och planeringsförutsättningar

Den förkortade N+2-regeln innebär att genomförandeprocessen behöver ske i snabbare takt. Det förutsätter att de nationella programmen öppnas i tid och att handläggnings- och rapporteringsrutiner anpassas så att kommuner och andra stödmottagare inte påverkas negativt av tidskraven. Förutsägbara utlysningar och tydliga tidsplaner är avgörande för att säkerställa att även större och komplexa urbana projekt kan genomföras.

Prestationsbaserad styrning

Stadsledningskontoret välkomnar ambitionen att koppla finansiering till faktiska resultat, men modellen behöver utformas så att risken inte överförs till enskilda projektägare. Det bör finnas tydliga riktlinjer för ansvarsfördelning mellan programnivå och stödmottagare samt indikatorer som speglar både kvantitativa och kvalitativa effekter.

De skärpta kraven på digital rapportering och indikatorer innebär ökade behov av systemstöd och kompetens inom uppföljning. Det bör säkerställas att nationella krav inte går utöver EU:s miniminivåer för att undvika onödig administration. Ett nytt system för ansökan och rapportering måste byggas på lärdomar gjorda under tidigare programstruktur för att minska administrativt betungande aspekter.

Delfinansiering

Stadsledningskontoret ser behov av att den svenska partnerskapsplanen tydligt redovisar hur kravet på 60 procent nationell delfinansiering ska hanteras och fördelas mellan statliga, regionala och lokala aktörer. En tydlig ansvarsfördelning är

nödvändig för att projektägare ska kunna planera långsiktigt och undvika ekonomisk osäkerhet vid framtida satsningar.

Förslag

- Etablera tydliga former för lokal och regional medverkan i den svenska partnerskapsplanen, till exempel genom regionala kapitel eller gemensamma styrgrupper.
- Säkerställ att den prestationsbaserade styrningen inte leder till ökad ekonomisk risk för enskilda projektägare.
- Klargör kriterier och processer för hur flexibilitetsbeloppet kan användas, samt skapa transparens kring urval och prioriteringar.
- Tydliggör i den svenska partnerskapsplanen hur den nationella delfinansieringen ska organiseras och vilka förväntningar som ställs på kommuner och regioner.
- Initiera tidig nationell dialog om urbana och storstadsrelevanta investeringar, inklusive innovation, energiomställning och social hållbarhet.
- Möjliggöra stöd till insatser för att bekämpa fattigdom och social exkludering även i urbana områden genom att ändra språket i fördelningsnyckeln i bilaga I av förordningen.

2. Förordning avseende ERUF (inkl. Interreg) och Sammanhållningsfonden (COM (2025) 552)

Stadsledningskontoret välkomnar förslagets ambition att stärka sammanhållningspolitiken och bredda användningen av ERUF, men vill framhålla följande synpunkter utifrån stadens roll som storstadsregion och potentiell stödmottagare.

Partnerskap och planeringsstruktur

Att planeringen samlas i nationella partnerskapsplaner innebär att prioriteringar i högre grad bestäms på nationell nivå. För att urbana och storstadsrelevanta frågor inte ska försvagas bör den svenska partnerskapsplanen innehålla tydliga former för lokal och regional medverkan – exempelvis genom ett urbant avsnitt eller regionala kapitel.

Utvidgat tillämpningsområde för ERUF

Stadsledningskontoret ser positivt på att ERUF kan stödja fler typer av investeringar, bland annat inom bostäder, civil beredskap, klimatanpassning och integrerad stadsutveckling. För Stockholms stad är det viktigt att dessa områden lyfts in tydligt i den svenska partnerskapsplanen, vilka kopplar an till stadens prioriteringar inom klimat, innovation och social hållbarhet. Urban öronmärkning behöver kvarstå, för att säkerställa att nationella medel tillgängliggörs relevanta aktörer, inte bara glesbygd.

Interreg och territoriellt samarbete

Förslaget att samla programmen i en EU-gemensam Interreg-plan förändrar främst strukturen på EU-nivå. För Stockholms stad är det viktigt att Interreg-programmen fortsatt ger utrymme för urbana och tematiska samarbeten, särskilt inom Östersjöområdet. Det bör säkerställas att reglerna för medfinansiering inte missgynnar kommunala aktörer.

Resultatbaserad styrning och uppföljning

När finansiering kopplas till uppnådda resultat krävs tydliga riktlinjer för ansvarsfördelning mellan programnivå och projektägare. Indikatorerna bör spegla både kvantitativa och kvalitativa effekter så att innovativa urbana projekt kan delta på likvärdiga villkor. Kraven på datainsamling och digital rapportering innebär ökade behov av systemstöd och kompetens.

Medfinansiering

För mer utvecklade regioner, där Stockholm ingår, kvarstår kravet på 60 procent nationell och lokal del-och medfinansiering, samt minst 20 procent för Interreg-projekt. Staden behöver därför även framöver planera för betydande egeninsatser i EU-projekt.

Förslag

För att tillvarata Stockholms stads perspektiv i det fortsatta svenska arbetet med förordningen bör följande beaktas:

- Säkerställ att den svenska partnerskapsplanen innehåller ett urbant avsnitt med prioriteringar inom bostäder, demografi, klimatanpassning, civil beredskap och innovation.
- Tydliggör kommuners och regioners roller i planering, genomförande och uppföljning av ERUF-insatser.
- I Interreg-programmen: skapa förutsättningar för urbana projekt och underlätta medfinansiering för kommunala aktörer.
- Beakta demografisk omställning och åldrande befolkning som ett strategiskt område i den svenska partnerskapsplanen.

3. Ändring av förordning vad gäller stödordningen för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter (EU:s skolprogram) (COM/2025/554)

Stockholms stad ska erbjuda hållbara skolmåltider med hög kvalitet, med hög andel ekologiska kivsmedel. Genom EU:s skolprogram erhåller stadens skolor och förskolor stöd i inköp av framför allt mjölk. Under läsåret 2022-23 erhöll staden ca 2 miljoner kronor i stöd. Programmet idag kräver en hög andel administration för erhållna medel.

Genom NRPP är det av vikt att möjlighet att påverka hur stödet införlivas regionalt. En tydlig dialog och samverkan med nationell myndighet är av stor vikt, där det även är viktigt att ha en tydlig förutsägbarhet i tilldelningen av medel.

Utifrån föreslagen förändring av EU:s skolprogram finns anledning att framföra vikten av stadens möjlighet att kunna söka och erhålla stöd i lika hög omfattning som idag.

Resultatstyrning

Förslaget innebär att EU-stödet ska kopplas till resultat och indikatorer. Det finns anledning att se att risk för ökad administrativ börda både i form av uppföljning och rapportering på skolnivå, samt krav på samordning mellan staden och nationella myndighet.

Det är av vikt att framföra att förändrad struktur och koppling till resultat och indikatorer inte medför en ökad andel och mer krävande administration för att söka och erhålla stöd från EU:s skolprogram, då detta redan utifrån dagens struktur är utmanande.

4. Förordning om inrättande av Europeiska socialfonden som en del av den nationella och regionala partnerskapsplanen och om villkor för genomförandet av unionens stöd till sysselsättning av god kvalitet, kompetens och social inkludering under perioden 2028–2034.

EU-finansiering är en viktig möjlighet till samarbete, utveckling och innovation för städer. ESF är stadens mest sökta EU-medel, vilket gör fonden till ett strategiskt viktigt instrument som genom sin nuvarande utformning möjliggör utvecklingsinsatser i staden inom prioriterade områden, med exempel på projekt som möter behov inom kompetensutveckling inom äldreomsorg, ökad digital kompetens och hållbara skolmåltider.

Stadsledningskontoret stödjer de identifierade inriktade områden som ESF även framöver föreslås inkludera. Stockholms stad som huvudstad och storstad ställs inför många av de komplexa samhällsutmaningar som ESF ämnar möta, med den demografiska omställningen, ett aktivt arbete med att möta klimatomställning, civil beredskap, ungdomar som varken arbetar eller studerar samt personer som står utanför arbetsmarknaden på grund av kort formell utbildning, svaga språkkunskaper eller utanförskap. Det är därför av stor vikt att säkerställa att fonden även fortsättningsvis i hög grad tillgängliggörs till svenska städer, som många gånger möter dessa utmaningar genom sin särställning som hemvist för en bred representation av samhällets olika målgrupper.

ESF är ett viktigt instrument för att möta de utmaningar som städer och lokal nivå står inför; fondens målsättning behöver kvarstå även om den införlivas i NRPP. Det är av högsta vikt att den öronmärkning om 14 procent till sociala frågor behöver tydligt anges i planerna och kvarstå - om inte öka.

Det behöver även finnas utrymme för flexibilitet i möjligheten att utforma och utveckla projekt och insatser utefter lokala behov, då städer står i frontlinjen i mötet med nya uppkomna behov och samhällseliga utmaningar, och många gånger snabbt behöver finna nya lösningar för att möta dessa. Stadsledningskontoret förordar därför öronmärkning för flexibla medel för särskilda händelser för städer.

Partnerskap och flernivåstyrning

Kommissionens förslag innebär att ESF genomförs inom ramen för NRPP. Partnerskapsprincipen förutsätter tidig och strukturerad involvering av kommunal nivå för prioriteringar och utformning av programområden och utlysningar. Stadsledningskontoret belyser vikten av att det behöver finnas en tydligt uttalad struktur för hur de lokala perspektiven inkluderas, och ges möjlighet att påverka både i ett tidigt, och regelbundet skede.

Den 1 november 2025 inrättas Strategiska partnerskapet Stockholm, vars huvuduppgift är att samverka med Tillväxtverket och Svenska ESF-rådet i arbetet med och inriktningen för årliga utlysningssplaner och utlysningar av fondmedel (ERUF och ESF). Det finns därmed existerande strukturer för att möjliggöra dialog, inspel och påverkan från lokal och regionala aktörer till förvaltande myndigheter, vilka även fortsättningsvis bör tillvaratas och stärkas i genomförande av NRPP.

Medfinansiering och resultatstyrning

Någon utförlig beskrivning av finansiering från ESF framgår inte i förslaget. Stadsledningskontoret poängterar att graden av finansiering från ESF från och med 2028 behöver uppgå till minst 50 procent för att möjlighet att söka medel från fonden ska upprätthållas. Att söka EU-finansiering innebär ett omfattande arbete som avkräver staden stora resurser, samtidigt som genomförandet av projekt kräver stora insatser i form av administration, rapportering och uppföljning. Med en lägre finansieringsnivå minskar incitament att söka EU-finansiering för att möta samhällseliga utmaningar.

Det resultatfokuserade och prestationsbaserade system som föreslås inom NRP-fonderna, vilket inkluderar ESF, innebär fokus på mätbara resultat och indikatorer vid uppföljning av finansiering, och innebär att utbetalning görs först när uppsatta milstolpar och mål har uppnåtts. Förslaget bedöms medföra en risk för projekten, och för stadens verksamheter, att erhålla den finansiering som beviljats om förutsättningar hastigt ändras och projektens möjlighet att uppnå vissa indikatorer minskar, vilket ofta sker i den kontext där social innovation sker. Det är därför av vikt att tydliggöra medlemsstaternas roll och dess ansvar i förhållande till Kommissionen.

Stadsledningskontoret anser även att det med denna struktur innebär en risk att projekt inordnas en snävare form genom att förväntas uppnå i förväg uppsatta indikatorer. Genom att fokusera på resultat som är uppföljningsbara på kort sikt finns risk att komplexa områden och målgrupper väljs bort, samt att långsiktiga effekter förbises. Denna struktur hämmar utvecklingsprojekt med innovativ ansats, där projekt utgår från komplexa behov och ibland med en mindre tydlig uppföljningsmöjlighet på

indikatornivå – men som i ett längre tidsperspektiv kan bidra till metoder och arbetssätt som bidrar till stor effekt på lokal, regional och nationell nivå samt inom EU.

5. Inrättande av unionsstödet för asyl, migration och integration för perioden 2028–2034 (COM/2025/540)

I finansborgarrådets förslag till budget 2026 framgår att:

Människor som flyr från krig och förtryck ska kunna finna skydd i vår stad. Vi ska säkerställa ett flyktingmottagande som snabbt kan anpassas för att möta behoven. Staden ska ge goda förutsättningar för nyanlända att snabbt etablera sig och knyta kontakter med det omgivande samhället. (Inl:23)

Stockholms stad har genom Asyl-, migrations- och integrationsfond (AMIF) bedrivit flertalet projekt för att utveckla metoder för att främja integration och inkludering i samhället. Samarbete med externa aktörer, så som civilsamhället, möjliggörs särskilt genom tillgång till EU-finansiering, vilket gynnar sociala innovationer som främjar integration i staden.

Det är därför av allra högsta vikt att lokala aktörer, och därmed staden, ges möjlighet till strategiskt inflytande och regelbundet deltagande i utformningen av den svenska NRPP, där unionsstödet för asyl, migration och integration föreslås inkluderas.

Medfinansiering och resultatstyrning

Stadsledningskontoret anser att förslaget att stödnivån sänks till 40–60 % innebär att möjlighet att söka medel minskar dramatiskt. Att söka EU-finansiering innebär ett stort arbete som avkräver staden resurser, liksom att genomförande av projekt kräver stora insatser i form av administration, rapportering och uppföljning. Med minskad nivå av finansiering från unionsstödet för asyl, migration och integration behöver staden bidra med större andel egen medfinansiering för projekt som rör integration, mottagande eller etablering. Detta medför att insatserna i relation till eventuellt beviljade medel bedöms som mindre relevanta, och att det därmed är en risk att staden inte längre har möjlighet att söka medel från unionsstödet. Stadsledningskontoret bedömer att det får en utestängande effekt, då medlen därmed blir tillgängliga enbart för större, nationella aktörer som följer en nationellt framtagna reformagenda utan hänsyn till lokala behov och utmaningar.

Att andelen medel för administrativa kostnader halveras kan även bidra till att försvåra möjligheten att söka och hantera EU-projekt.

Genom förslaget att inkludera unionsstödet för asyl, migration och integration den svenska NRPP, kan medlemsstaterna utse en eller flera förvaltande myndigheter för genomförandet av olika delar av planen. Stadsledningskontoret vill framföra att det är av vikt att den nationella strukturen för att hantera medel är tydlig, lättillgänglig samt att utformning av ansöknings- och rapporteringsprocesser sker utifrån ett enkelt förfarande för projekten.

Ett prestationsbaserat system innebär att utbetalning görs först när uppsatta milstolpar och mål har uppnåtts. Stadsledningskontoret anser att det med denna struktur innebär en risk att projekt inordnas en form med direkt resultat att uppnå i förväg uppsatta indikatorer. Denna struktur hämmar utvecklingsprojekt med innovativ ansats, där resultatet kan ha en i förväg mindre tydlig bild – men som kan bidra till metoder och arbetssätt som bidrar till stor effekt för staden, liksom på nationell och EU-nivå. Med fokus på resultatindikatorer samt med möjlighet till flera förvaltande myndigheter, finns risken att administrativa och komplexa krav ökar.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.